

"Tot ésser humà té dret a intoxicar-se"

L'escriptor Antonio Escotado és conegut per la seua radical i experimentada aproximació a les drogues. Al seu últim llibre ('Historia elemental de las drogas', ed. Anagrama), Escotado continua defensant la unió primària entre l'home i els narcòtics.

Quan vaig veure en persona Antonio Escotado, em va recordar per fora William Burroughs, l'autor d'*El almuerzo desnudo*, però amb la pell envernissada amb degotalls estètics de reminiscència *progre*. Com el de l'escriptor americà, el seu físic sembla fràgil, enrederat i castigat, però per força deu contenir una reserva interior de gran tonatge. Escotado no ha deixat des de fa gairebé trenta anys (en té 55) d'experimentar amb drogues, i això li ha servit per convertir en *best-seller* una obra monumental en tres volums (*Historia de las drogas*, Alianza Editorial) i crear-ne després una versió abreujada de molt recent publicació, *Historia elemental de las drogas*. Professor en etapes successives de dret, filosofia i sociologia a la Universidad de Madrid, Escotado sempre ha insistit des de tots els camps mediàtics en la necessitat humana del lliure consum de drogues.

—Vostè ha pontificat la unió de l'ésser humà amb les drogues. Com justifica aquesta relació?

—Demostrant que drogar-se és una necessitat primària absoluta, com menjar o copular, que és l'origen llunyà de les religions. De fet, les primeres hòsties varen ser psicoactives, i després vindrien les hòsties dogmàtiques o coactives.

—Hòsties psicoactives. Vaja. Aleshores, en el principi, l'àmbit que estava vinculat a terrenys sacres era territori de les drogues?

—Estava vinculat amb estats infreqüents de consciència, i per tant, amb la ingesta de drogues. Es veu en totes les cultures.

—I què són les drogues en realitat?

—Molècules que en quantitats absurdament xicotetes en compte de ser assimilades i convertides en massa orgànica, obliguen l'organisme a canviar de forma de sentir o pensar.

—Això l'ha dut a defensar-ne la legalització?

—No, no, no. Jo no sóc partidari de la legalització,

sinó de la derogació de la prohibició. Si les legalitzem, augmentem la pressió. Primer les prohibim, i ara les administrem... obliguem l'estat a convertir-se en el vertader traficant, a tutelar les drogues.

—Però... si només es derogara la prohibició, senyor Escotado, quina seria la diferència?

—Les drogues tornarien a produir-se privadament, com en temps passats, amb controls d'identificació del producte, i cadascú faria el que li donara la gana, comprar-les o no. Però ja no seria una cosa semblant a un monopoli de Marlboro, Coca-cola, Estats Units o França de les drogues. Per a desdramatitzar el tema

i tornar l'estat de responsabilitat a les persones, cal ubicar les drogues en l'estatus que han tingut al llarg de centenars d'anys.

—Quin era?

—La droga, a l'adrogueria, on s'informa dels efectes primaris i secundaris de cada fàrmac. És dret absolut de tot ésser humà d'intoxicar-se amb el producte que desitge, igual que llegir o pintar el que vulga.

—Per consegüent deu estar preocupat per la situació holandesa.

—Agh, aquest és un xantatge fastigós, s'intenta defensar la tesi prohibicionista en el país on les drogues estan menys relacionades amb la

criminalitat o amb la problemàtica social. Holanda té la millor xarxa assistencial del planeta en matèria sanitària, i també la menor proporció de la Unió Europea d'addictes irrecuperables. Però aquest exemple desagrada molt als croats prohibicionistes, perquè posa en dubte tota la seua raó de ser; l'escàndol, en el cas francès, és major, perquè l'amistat entre Chirac i Hassan II es remunta a nou anys i es forja cada estiu al palau del rei alauita, quan el polític francès estiuja a Rabat. Hassan, com tothom sap, és el principal fabricant d'haixix del planeta, i des de fa algun temps, també el principal refinador de cocaïna per al continent europeu. Però Hassan és tan cobdiciós, que no solament trau milers de milions exportant xocolata a Europa, sinó que ha aconseguit molts milions més per un prés-

"Drogar-se és una necessitat primària absoluta com menjar o copular, i és l'origen llunyà de les religions."

tec francès i europeu a canvi d'aturar una droga que ell posa en circulació per altres circuits. El flux dels diners és encara més humorístic, perquè Hassan utilitza els beneficis en bona part per *untar* econòmicament Espanya, França i la DEA americana.

—*Quina acusació! En què es basa per fer-la?*

—Ho dic perquè ho sé.

—*També sap això del refinament de la coca des de Marroc?*

—Sí, això és públic. En Sud-amèrica hi ha problemes per arribar al final del procés de creació de la cocaïna, la DEA controla l'èter i l'acetona. Aquests ingredients essencials per a la producció final de coca, és més fàcil aconseguir-los a Europa o al Marroc. Segons l'observatori europeu de drogues de Lisboa, les grans partides de coca que entren a Europa, es refinem des de fa any i mig al Marroc.

—*Quan comença la droga a ser un gran negoci? Potser amb la guerra de l'opi del segle XIX?*

—No. La droga comença a ser "el negoci" als anys 60, i arriba al moment àlgid als anys 80. Al principi, els narcòtics eren un mètode encobert de pressió, de col·laborar amb tràfic d'armes, amb xarxes de serveis secrets, en partides internacionals de pòquer polític. Però és als anys 60 quan comencen els brots actius al prohibicionisme, i la marihuana, l'LSD i el haixix prenen força, i es constitueixen en una importantíssima font de metàl·lic negre per a ser després un imperi amb el control dels cartels llatinoamericans. L'esglaió més important, al meu judici, que ha experimentat l'evolució de les drogues és la irrupció del disseny. Ja no cal tenir un camperol treballant a milers de quilòmetres, els camells fan els estupefaents al bidet de casa.

—*Sí. Vivim uns canvis globals de geoestratègies de les drogues. Pensa que el panorama del narcotràfic està convuls?*

—Radicalment, la guerra de les drogues estava abans molt clara. Se sabia quines drogues i països eren els enemics. Es lluitava contra l'opi, l'heroïna i la cocaïna. Ara és una guerra contra la química, i la vella estratègia i concepte policíac d'importació i exportació de drogues no té sentit. Per exemple, avui per produir l'heroïna, ja no cal rosella. Comença a implantar-se l'heroïna sintètica a través dels fentanils, que tenen 3.000 vegades més potència que el cavall.

—*Fentanils? Què són?*

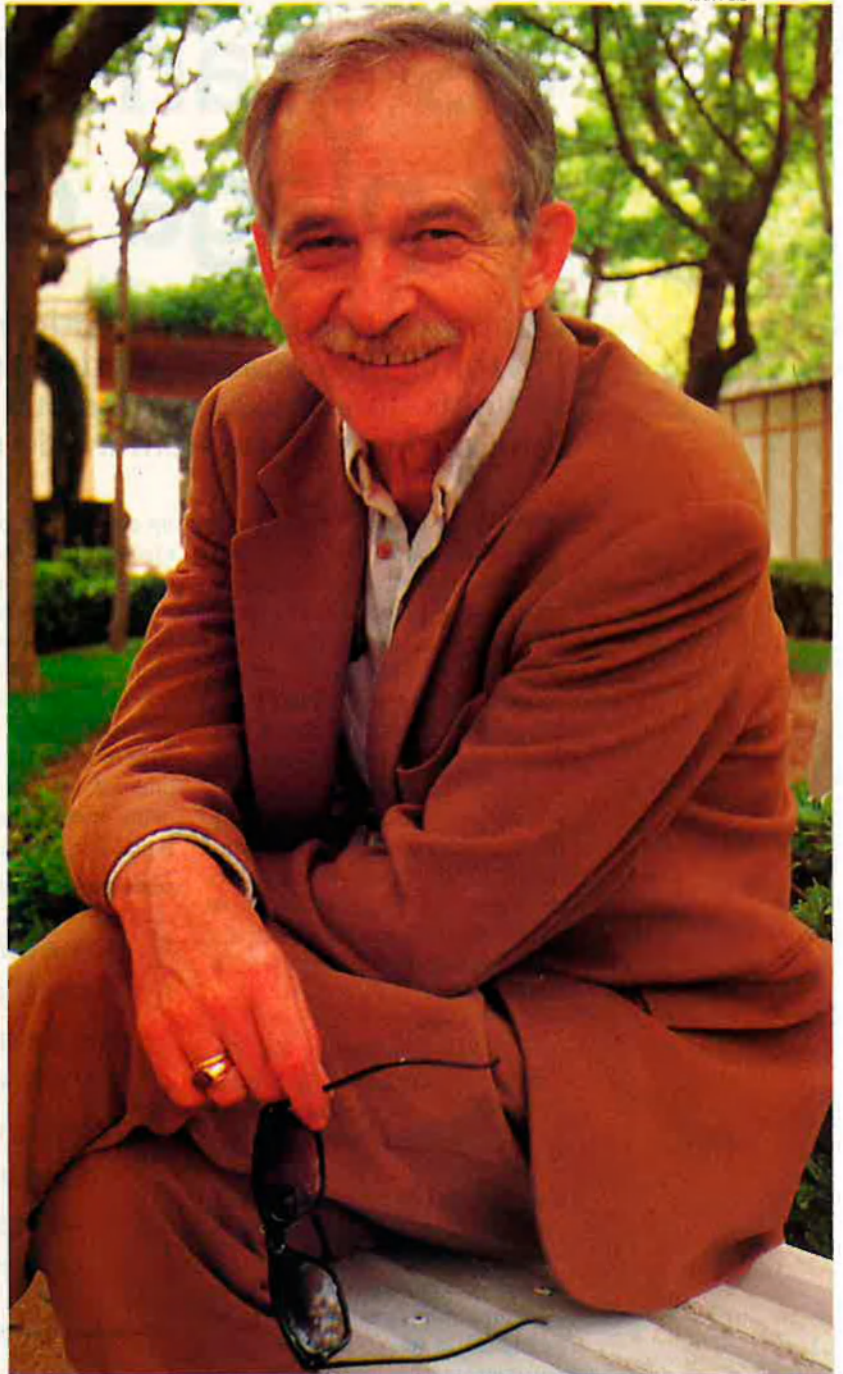
—Opiacis sintètics que s'utilitzen en el 99% de les intervencions quirúrgiques i que funcionen com una heroïna superpotent, però d'efecte més breu. Ara mateix, bona part de la droga que es consumeix al carrer com a cavall són fentanils. L'última vegada que em va arribar heroïna del carrer —la setmana passada— era fentanil.

—*És fàcil dissenyar una droga?*

—No, però sempre ho és més que conrear unes hectàrees d'adormidera a Tailàndia, ha, ha.

—*Són possibles amb la química les drogues a la carta, la fabricació de drogues que col·loquen segons les conveniències de l'usuari?*

—Ja s'hi treballa, en això. A més a més, s'investiga en drogues químiques que puguem controlar

el sentiment de gelosia, i també el sentit de possessió.

—*Què li va fer acostar-se a les drogues?*

—La possibilitat d'experimentar i enfortir-me.

—*Vostè, com a consumidor fidel, quina és la droga que més valora?*

—L'LSD 25. És un fàrmac prodigiós.

—*I molt temerari. El seu acostament a les drogues és responsable, és prudent?*

—Ho intente, tot i que no em considere un paio autocontrolat. He patit moltes caparres i m'he penedit de molts excessos, no sóc un santet.

Antonio Escotado. L'escriptor considera que hi ha dos grans moments clau en la història contemporània de les drogues: l'imperi de la cocaïna dels 80 i la imposició comercial de les drogues de síntesi.

J. M. O.